

Brüssel, 20. november 2017
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0105 (COD)

14091/1/17
REV 1 ADD 1 REV 1

CODEC 1761
FRONT 459
VISA 418
COMIX 744

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2016/399 riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutamise osas (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Komisjoni avaldus

Määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 693/2003¹ ette nähtud Kaliningradi transiidisüsteemiga praegusel kujul.

Komisjon tagab nende õigusaktide õigusliku järjepidevuse juhul, kui Kaliningradi transiidisüsteemi tulevikus muudetakse.

¹ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 693/2003, millega kehtestatakse transiiti hõlbustav eridokument (FTD), raudteetransiiti hõlbustav dokument (FRTD) ning muudetakse ühiseid konsulaarjuhiseid ja üldkäsiraamatut (ELT L 99, 17.4.2003, lk 8).

Austria avaldus

Austria hindab intensiivseid jõupingutusi, mida eesistujariik Eesti on teinud, et saavutada liikmesriikide vahel selles olulises küsimuses laialdane konsensus.

Õiguskaitseasutustel ei ole aga ikka veel piisavalt lubatud süsteemile juurde pääseda õigusrikkumise toime pannud kolmandate riikide kodanike või muude rühmade tuvastamiseks. Loodetakse, et sellele probleemile leitakse lahendus koostalitlusvõime kasutamise abil.

Samuti oleks olnud soovitav, et varjupaigaasutustele ette nähtud juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile oleks põhinenud liikmesriikide vastavate asutuste vahelisel tõhusal koostööl. Samuti on oluline, et selliseid vahendeid nagu riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem – mille arendamine võttis kaua aega ning mis on nõudnud palju finants- ja inimressurssi – saaks tõhusalt kasutada. Varjupaigaasutuste juurdepääs riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile kolmandate riikide kodanike täpselt tuvastamiseks, samuti menetluse lihtsustamiseks ja sunniviisilisteks tagasisaatmisteks oleks kujutanud endast riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi suurt lisaväärtust.

Horvaatia avaldus

Horvaatia Vabariik toetab kõnealuse määruse eesmärki, kuna see peaks aitama tugevdada ja säilitada kogu Euroopa Liidu territooriumil soodsat julgeolekuolukorda, mille eeltingimuseks on muu hulgas välispiiride parem ja operatiivsem kontrollimine.

Kõnealust eesmärki tuleks pidada Euroopa Liidu kodanike jaoks ülioluliseks ning Horvaatia Vabariik peab vastuvõetamatuks, et määrust ei kohaldata Euroopa Liidu välispiiridel kohe alates selle tegeliku kohaldamise algusest ning seega vähendatakse tarbetult ja ilma igasuguse põhjuseta määruse mõju. Tuleks rõhutada, et praeguse määruse ettepaneku jõustumisega Schengeni piirieskirjade artikli 6 lõike 1 ja Horvaatia Vabariigi ühinemislepingu kehtivate sätete, mis moodustavad lahutamatu osa ühenduse õigustikust, kohaldamine peatatakse ajutiselt. Horvaatia Vabariik soovib rõhutada, et isegi määruse ettepaneku pealkirjas on Euroopa Komisjon näinud ette määruse rakendamise konkreetselt liidu välispiiridel ja seega kõigi liikmesriikide võrdse kohtlemise.

Kui määrust ei kohaldata ühetaoliselt Schengeni konventsiooni täieõiguslike liikmete suhtes ja nende suhtes, kellest on saamas täieõiguslikud liikmed, sealhulgas Horvaatia Vabariik, siis muutub kõnealuse määruse eesmärk teisejärguliseks ning lisaks Euroopa Liidu sisejulgeoleku ja terrorismi ja raske kuritegevuse vastase tõhusa võitluse ohtuseadmisele annaks see negatiivse sõnumi ka Euroopa üldsusele.

Praktilisest aspektist lähtudes tähendaks määruse erinev kohaldamine seda, et ELis lühiajaliselt viibivate kolmandate riikide kodanike viibimisega ei ole võimalik registreerida, kuna puudub juurdepääs VISile riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kaudu, ning seega ei oleks võimalik kontrollida Schengeni viisa kehtivust. Kuna Horvaatia Vabariik tunnustab seda viisat võrdsena Horvaatia viisadega ning tal puudub juurdepääs VISile riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kaudu, võib ta lubada oma riigi territooriumile siseneda Schengeni riiki reisival isikul, kellel on kehtetu viisa. Samuti tekib küsimus, milline liikmesriik vastutab nende isikute tagasisaatmise kulude katmise eest.

Lisaks sellele tähendaks kõnealuse määruse mittekohaldamine Horvaatia Vabariigis, et tal puudub võimalus pääseda juurde muudele operatiivandmetele isikute kohta, kes ületavad sageli Euroopa Liidu välispiiri ja Schengeni piiri, sealhulgas võimalike terroristide ja teiste julgeoleku seisukohast kahtlaste isikute kohta.

Sellise erineva kohaldamise tagajärjel võivad Euroopa Liidu sisejulgeolekut ohustavad inimesed suunduda piiri ületama nendele piiridele, kus kõnealust süsteemi ei kohaldata. Horvaatia Vabariigi puhul tähendaks see ümbersuundumist ligikaudu 1350 km pikkusele Euroopa Liidu välispiiri lõigule, võttes samuti arvesse kolmandaid riike, kus suureneb sallimatus, radikalism ja vägivaldne äärmuslus, mida põhjustavad muu hulgas sõjapiirkondadest oma koduriiki tagasi pöörduvad terroristidest välisvõitlejad, mis samuti suurendab terrorismiohtu Horvaatia Vabariigis.

Peale selle mõjutaks kõnealuse määruse erinev kohaldamine tõsiselt piiriülest liiklusvoogu, kuna lisaks kehtestatud süstemaatilistele kontrollidele on reisidokumentide käsitsi läbivaatamiseks vaja rohkem aega kui automaatseks läbivaatamiseks, mis seab ohtu reisijate asjakohase julgeolekualase profiilianalüüsi tegemise piirivalveametnike poolt.

Eelpool öeldut arvesse võttes ning pika välispiiriga liikmesriigina on Horvaatia Vabariik äärmiselt huvitatud võimaluse leidmisest kõnealuse määruse kohaldamiseks kõigil Euroopa Liidu välispiiridel kohe alates selle vastuvõtmisest, mis võimaldaks saavutada optimaalselt määruse eesmärki.
